

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli d. 23 April 1869, kl. 2 e. m.

Memorial, angående ändringar i 1:sta, 2:dra och 3:dje artiklarne af Banko-reglementet.

Efter granskning af stadgandena i Banko-reglementets Första artikel, om Bankens verksamhet, dess grundfond och reservfond, Andra artikel, om metalliska kassan, inwexlungen af sedlar, utmyntningen och Bankens sedelstock, samt Tredje artikel, om depositions- och postvexletrörelserna, äfvensom af de rörande dessa ämnen vid riksdagen gjorda framställningar, får Utskottet härmed afgifva de yttranden och förslag, som vid berörda granskning funnits angående nämnda delar af reglementet påkallade.

I första artikeln erfordras allenast ändring af den del utaf § 4, som handlar om utbetalning till Riksgälds-kontoret af bankovinstmedel; i hvilket afseende Utskottet hemställer, att följande, å sidan 6 af tryckta reglementet förekommande ord:

“Från reservfonden skola afföras: 1:o det belopp, 1,500,000 R:dr, af Riksbankens under år 1866 upplupna vinst, som under detta år skall till Riksgälds-kontoret aflemnas“;

må utbytas mot en punkt, så lydande:

1:o.

Från reservfonden skola afföras: 1:o de belopp af Riksbankens upplupna vinst, hvilka enligt Riksdagens beslut skola till Riksgälds-kontoret aflemnas.

Jemlikt § 8, punkten 2:o, har hittills kontrolleradt dukat- och arbetsguld eller annat omyntadt guld fått emottagas i Banken efter det pris, Fullmäktige, med ledning af för tillfället gällande *inveklingspris å Svenska dukater*, bestämde.

Sedan numera dukater upphört att myntas och ett annat guldmynt, nemligen caroliner, i de förras ställe införts, bör prisbestämningen å myntadt guld hänföras till carolinen, hvadan Utskottet hemställer, att, med ändring i denna del af 8 § samt en mindre redaktionsförändring i öfrigt, samma § må få följande lydelse:

2:o.

I Banken emottages:

1:o Svenskt och utländskt guldmynt efter det pris, Fullmäktige, med ledning af priset å guld på utrikes orter, tid efter annan bestämma; och

2:o kontrolleradt verksilfver efter det pris Fullmäktige bestämma; samt kontrolleradt eller annat omyntadt guld, efter det pris, Fullmäktige, med ledning af för tillfället gällande *inveklingspris å caroliner*, bestämma.

Uti 1 mom. af 9 § är bemyndigande lemnadt åt Fullmäktige att af välkända och solida trassenter eller endossenter låta i Stockholm, Göteborg och Malmö, efter den kurs Fullmäktige bestämma, *köpa vaxlar*, betalbara å utrikes ort, dragna på tre månader eller kortare tid.

Tillfällen erbjuda sig understundom att för Banken öfvertaga utländska valutor på annat sätt, än genom vaxelköp, såsom t. ex. när anvisning eller ackreditiv på en utländsk fordran öfvertages; och ett tillägg till det ofvan anförda stadgandet torde derföre böra införas, hvarigenom rättighet till så beskaffade transaktioner lemnas Fullmäktige. Likaledes och då mom. 2 af samma § i afseende på den fond, som till följd af vaxelköp eller andra aftal finnes å utrikes ort stående, endast medgifver Fullmäktige att antingen indraga silfver eller guld, eller ock afgifva vaxlar, men det inträffat att Fullmäktige från de utländska hus, med hvilka Banken har affärer, anmodats att för deras räkning göra utbetalningar, torde äfven härom ett tillägg i nuvarande bestämmelse böra införas.

Utskottet hemställer fördenskull,

3:o.

att mom. 1 och 2 af 9 § må erhålla följande lydelse:

Mom. 1. Fullmäktige bemyndigas att af välkända och solida trassenter eller endossenter låta i Stockholm, Göteborg och Malmö, efter den

kurs Fullmäktige bestämma, köpa vexas, betalbara å utrikes ort, dragna på tre månader eller kortare tid, äfvensom att träffa annat aftal om öfvertagande för Bankens räkning af utländsk valuta.

Mom. 2. De fonder, som till följd af vaxelköp eller andra aftal finnas å utrikes ort för Bankens räkning stående, ega Fullmäktige att på tjenligaste vis disponera, genom indragning af silfver eller guld, medelst afgifvande af vexas, eller i följd af erhållet utbetalningsuppdrag.

Införskrifvet silfver och guld skall alltid mot sjöfara försäkras.

Såväl beloppet af de vexas, hvilka få afgifvas, som kursen å desamma bestämmas af Fullmäktige.

Momenterna 3 och 4 af 9 § anser Utskottet icke erfordra förändring.

Uti motion N:o 34, Första Kammaren, har Herr *A. O. Wallenberg* hemställt om uteslutande ur reglementet af 12:te §:n, hvilken stadgar att inköp af guldmynt samt omyntadt och kontrolleradt guld ej må ega rum, då tillgången deraf uppgår till en tiondedel af silfvertillgången.

Då en sådan begränsning hvarken torde vara behöflig eller ens ändamålsenlig, hemställer Utskottet, lika med motionären,

4:o.

att stadgandet i nuvarande 12 § må ur reglementet uteslutas.

I öfverensstämmelse med hvad Utskottet här ofvan rörande § 8 föreslagit, hemställer Utskottet om en redaktionsförändring i § 13, sålunda att, med uteslutande af de å 5:te raden förekommande orden "dukat- och arbets-", §:n må få följande lydelse:

5:o.

Med undantag af kontrolleradt verksilfver, äldre Svenska silfvermyntsorter, sådant utländskt silfver- eller guldmynt, som erbjudes till omedelbar invexling efter de af Fullmäktige fastställda pris, samt kontrolleradt guld, skall allt silfver och guld, som till Riksbanken eller för dess räkning levereras, hädanefter, i likhet med hvad hittills vanligt varit, undergå prof af vederbörande vid Myntverket, hvilkas deröfver utfärdade attester skola utvisa ej mindre verkliga beloppet i fint, än äfven värdet i Svenskt mynt.

Under förutsättning att Utskottets ofvan gjorda hemställan om uteslutande af § 12 bifalles, bör ur § 14 uteslutas sista delen, som föreskrifver, att från Myntver-

ket utställda attester öfver derstädes för Bankens räkning till myntning inlemnadt guld icke få af Banken inlösas i det fall, att derigenom det i § 12 fastställda maximum för guld tillgången öfverskrides.

Utskottet hemställer derföre,

6:o.

att § 14 må få följande lydelse:

“De attester, som från Myntverket utställas öfver derstädes af enskilde, för Bankens räkning, till myntning aflemnadt silfver och guld, skola af Banken inlösas med den myntsort, hvarå de lyda.”

Under anförande såsom hufvudsakligt skäl, att stor brist på lämpligt vaxelmynt skulle förefinnas inom landet, har Herr *P. Engman*, i motion N:o 317, Andra Kammaren, föreslagit, att Riksdagen besluta utgifvande från Riksbanken af sedlar å 3 eller 2 R:dr 50 öre riksmynns valör.

Utskottet kan icke föreställa sig att någon så beskaffad brist, som motionären omförmält, skulle behöfva finnas eller, om sådan funnes, kunde genom beslut om en ny sedelvalörs utgifvande afhjelpas, då både banksedlar å 5 och 1 R:dr utgifvas och silfvermynt å öresvalörer kunna från Banken erhållas; och då Utskottet ej heller finner något annat giltigt skäl för utgifvande af dylika sedlar, hemställer Utskottet,

7:o.

att Herr *P. Engmans* förevarande förslag ej må bifallas.

Herr *A. O. Wallenberg* har i en inom Första Kammaren väckt motion, N:o 33, med åberopande af det utaf honom väckta förslag om införande af ett nytt myntsystem, grundadt på guld, föreslagit intagande i Banko-reglementet af några bestämmelser, hvilka Banko-fullmäktige skulle ega tillämpa när de ansågo tiden vara inne att utgifva banksedlar, lydande å guldmynt; och har motionären tillika föreslagit de valörer, å hvilka dylika sedlar skulle komma att lyda.

Då det emellertid, under förhanden varande förhållanden icke lärer kunna ifrågakomma att före nästa riksdag från Riksbanken utgifva sedlar, lydande på guld, finner Utskottet sig böra hemställa,

8:o.

att Herr *Wallenbergs* nu nämnda motion icke för närvarande må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

På så kallad depositionsräkning i Bankens Depositionskontor, eller löpande räkning utan ränta, har hittills, enligt 34 § i reglementet, fått insättas, utom silfvermynt och Riksbankens sedlar, jemväl Svenska och Holländska dukater, med förbindelse för Banken att tillhandahålla räkningshafvaren motsvarande summa i mynt eller sedlar, eller det *antal* dukater, som blifvit insatt; likväl, hvad beträffar dukater, utan åtskilnad mellan Svenska och Holländska.

Sedan carolinen numera trädt i dukatens ställe, bör det nu nämnda stadgandet med afseende härpå förändras; och då det Franska francsmyntet i guld är till vigt och halt öfverensstämmande med det Svenska carolinmyntet, bör intet hinder möta för emottagande af äfven Franskt guldmynt å 10 francs och deröfver, allenast med förbehåll att detta innehar den lagenliga vigten och halten.

Utskottet hemställer fördenskull,

9:o.

att reglementets nuvarande § 34 må få följande lydelse:

“Banken må emottaga och å räkning föra så väl Svenskt silfvermynt eller Bankens sedlar, som Svenska caroliner och fullvigtigt guldmynt å 10, 20, 50 och 100 francs, under förbindelse att, vid anfordran, tillhandahålla räkningshafvaren det insättningen motsvarande belopp mynt eller sedlar, eller det antal caroliner eller den summa i francs, som insatt blifvit; med rättighet likväl för Banken att, vid uttagning af insatt guldmynt, efter egen läglighet lemna antingen caroliner eller motsvarande summa i fullvigtigt francsmynt, utan åtskilnad mellan de förra och det sednare.

För sådana insättningar erlägger Banken ej ränta.“

Sedan Riksdagen godkänt Utskottets, i Utlåtandet N:o 6 gjorda förslag till stadgande om emottagning vid liqvider och betalningar till Riksbanken och dess lånekontor af enskilda bankers sedlar, med öfverlemnande tillika åt Utskottet att framdeles föreslå den plats i reglementet, hvarest berörda stadgande borde införas, så hemställer Utskottet nu,

10:o.

att näst efter de i §§ 34 och 35 befintliga föreskrifterna angående depositionsrörelsen må få intagas det nyss nämnda stadgandet med följande, af Riksdagen redan antagna lydelse:

“På Fullmäktige må ankomma att tillåta emottagande, vid liqvider och insättningar i Riksbanken samt dess lånekontor, af banksedlar, utgifna af

sådana enskilda sedelutgifvande banker, hvilka å den ort, der liquiden eller insättningen sker, lemna dagligt tillfälle till utbyte af dessa sedlar mot Riksbankens sedlar; egande Fullmäktige att i öfrigt bestämma de vilkor, som för Riksbankens betryggande mot förlust kunna finnas erforderliga.“

Stockholm den 23 April 1869.

J. v. Schwerin.

Utskottets Ordförande.

Reservationer:

vid punkten 8:o af Herrar *J. J. Ekman* och *Malmsten*, som ansågo, att motionen N:o 33, om tillägg i Banko-reglementet angående Riksbankens sedlar, icke bort företagas till behandling, innan Riksdagen fattat beslut rörande Sammansatta Banko- och Lag-Utskottets Betänkande N:o 1, om införande af ett nytt mynts-system, grundadt på guld, samt Utlåtande N:o 4, om ändring i lagen för Rikets Ständers Bank af den 1 Mars 1830, hvilka båda voro hos Kamrarne till föredragning bordlagda;

af Herr *Mannerskantz*: “Emot uteslutande af 12 § i Banko-reglementet anmäler jag värdsamligen min reservation. Jag anser nemligen betänkligt, att, under en tidpunkt, då alltför mycken osäkerhet tyckes råda i begreppen om rätta tydningen i flera väsendtliga delar af nuvarande lagstiftning angående Riksbankens sedlar, borttaga ett, af lagstiftare med fastare åsigter, infördt stadgande, som lemna innehafvarne af å silfver lydande riksbankssedlar full säkerhet derom, att ett för dessa sedlars inlösen tillräckligt förråd af silfver alltid skall af Riksbanken innehafvas.“
